

Praktyczny biuletyn dla sędziów

dr Grzegorz Kamieński

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH ANGELUSA SILESIIUSA
W WAŁBRZYCHU, RADCA PRAWNY

Prawo dziecka do kontaktu z rodzicami

Wprowadzenie

Przepis art. 113 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy¹ określa, że niezależnie od władzy rodzicielskiej rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania ze sobą kontaktów. Należy zwrócić uwagę, że powyższa regulacja ma zastosowanie do rodziców po rozwodzie lub unieważnieniu małżeństwa, orzeczeniu separacji lub z dziećmi nie pochodzącymi ze związku małżeńskiego. Ze sformułowania, że rodzice oraz ich dziecko mają prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów wywodzi się konkluzję, iż prawo i obowiązek kontaktów powstaje między biologicznymi rodzicami dziecka z uwzględnieniem zabiegu inseminacji heterologicznej czy mieszanej, a także w przypadku przysposobienia wspólnego, czy też przysposobienia dziecka małżonka przez drugiego z małżonków².

De lege ferenda należałoby postulować zmianę przywołanej regulacji i wprowadzenie rozwiązania wskazującego na prawo dziecka do kontaktu z każdym z rodziców. Natomiast de lege lata sądy orzekające powinny, orzekając o kontaktach dziecka z rodzicami, zwracać większą uwagę na aktualne badania psychologiczne w tej materii, rozwiązania funkcjonujące w innych systemach prawnych, czy też dorobek orzecznicy na gruncie konwencji o prawach dziecka.

Kontakty dziecka z rodzicami

Zagadnienie wzajemnych kontaktów dzieci i rodziców budzi kontrowersje w piśmiennictwie. W ocenie K. Gro-

mek „kontakty z dzieckiem ujęto jako atrybut niezależny od władzy rodzicielskiej. Artykuł 113 § 1 k.r.o. w nowym brzmieniu stanowi ponadto, że zarówno w odniesieniu do dziecka, jak i rodzica utrzymywanie kontaktów powinno być nie tylko ich prawem, ale i obowiązkiem. Ujęcie tych kontaktów tylko w kategorii prawa dziecka byłoby niezasadne z uwagi na to, że prawo rodziców nie miałoby tutaj swojego odpowiednika w postaci obowiązku dziecka. Ma to szczególne znaczenie w odniesieniu do kontaktów ze starszym już dzieckiem, kiedy jego wola do nawiązania i utrzymania kontaktu z rodzicem stanowi warunek *sine qua non* takiego kontaktu. Wprowadzenie ustawowego obowiązku utrzymywania tego kontaktu ma zmotywować dziecko do współpracy z rodzicem w duchu poszanowania tak prawa rodzica, jak i obowiązku małoletniego do kontaktu. Jednocześnie prawo dziecka do kontaktu z rodzicem rodzi po stronie rodzica obowiązek spolegliwości i uznania prawa dziecka do tego kontaktu”³. H. Haak przyjmuje, że: „Prawo i obowiązek utrzymywania kontaktów z dzieckiem ma także ten rodzic, któremu nie przysługuje władza rodzicielska nad tym dzieckiem. Takie prawo i obowiązek ma zatem również ten rodzic, który został pozbawiony władzy rodzicielskiej nad danym dzieckiem”⁴. Z kolei jak pisze S. SolarSKI: „W tej materii należy szczególnie zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo wystąpienia zespołu tzw. alienacji rodzicielskiej (ang. *Parental Alienation Syndrome*). Rozwój psychologii naprowadził na szczególnie niebezpieczne skutki izolowania dziecka przez jednego z rodziców od drugiego. Do prawidłowego rozwoju dziecko wymaga poznania prawidłowego wzorca społecznego obojga rodziców. Naganne ograniczanie tego kontaktu przez jednego z rodziców wino zostać również ocenione przez pryzmat nadużycia władzy rodzicielskiej, tak samo jak i rażące zaniedbywanie odbywania kontaktów przez pryzmat art. 111 § 1 k.r.o.”⁵. J. Mazurkiewicz zaznacza natomiast, że prawo do kontaktów z rodzicami należy do podstawowych praw osobistych dziecka i jest ono też „oczywistym warunkiem należytego sprawowania nad nim pieczy, nade wszystko zaś budowania i pielęgnowania wzajemnej więzi emocjonalnej”⁶.

Cały artykuł możesz
przeczytać [tutaj](#)

¹ T.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1809; dalej: k.r.o.

² J. Gajda [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, K. Pietrzykowski (red.), Warszawa 2021, art. 113, Nb 18.

³ K. Gromek, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2020, art. 113, Nb 3.

⁴ H. Haak, *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, Warszawa 2019, art. 113, Nb 2.

⁵ S. SolarSKI [w:] *Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz*, M. Załucki (red.), Warszawa 2023, art. 113, Nb 4.

⁶ J. Mazurkiewicz, *Zanim pomysły nasze szczerą wraz z nami*, s. 146

Andrzej Antkiewicz

SĘDZIA SĄDU REJONOWEGO W GRUDZIĄDZU

Problemy dotyczące przedawnienia roszczeń cywilnych po ostatnich zmianach przepisów dotyczących przedawnienia

Ustawa z dnia 13 kwietnia 2018 roku o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw¹ skróciła terminy przedawnienia niektórych roszczeń (art. 118 k.c.), w tym termin wynikający z art. 125 § 1 k.c., z 10 do 6 lat. Nowela zmieniła jednocześnie art. 118 k.c., wprowadzając regułę, że koniec terminu przedawnienia, wynoszącego co najmniej 2 lata, przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego. Według art. 5 ust. 1 cyt. ustawy do roszczeń powstałych przed dniem jej wejścia w życie (9 lipca 2018 r.) i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia wejścia w życie tej ustawy przepisy Kodeksu cywilnego w brzmieniu nadanym nowelą. Zgodnie jednak z ust. 2 tego samego artykułu, jeżeli zgodnie z Kodeksem cywilnym, w brzmieniu nadanym nowelą, termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się z dniem wejścia w życie przedmiotowej ustawy. Jeżeli jednak przedawnienie, którego bieg terminu rozpoczął się przed dniem wejścia w życie tej ustawy, nastąpiłoby przy uwzględnieniu dotychczasowego terminu przedawnienia wcześniej, to przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

Na tle noweli powstaje pytanie, czy w sytuacji, gdy ma zastosowanie art. 5 ust. 2 zd. 2 noweli, dotychczasowy termin przedawnienia (10 lat), który upływał przed 31 grudnia 2024 r. (jest to data końcowa 6-letniego terminu przedawnienia roszczenia liczonego od wejścia w życie noweli) przedłużyć się do końca roku kalendarzowego zgodnie z dodanym zdaniem 2 art. 118 k.c. czy też do tego terminu przepis art. 118 zd. 2 k.c. nie miał zastosowania. Można to zobrazować na następującym przykładzie:

- jeśli do terminu przedawnienia roszczenia o zapłatę należności głównej, stwierdzonego orzeczeniem sądu, które stało się prawomocne 15 lutego 2014 roku, stosowalibyśmy przepis art. 118 zd. 2 k.c., to przedawnienie roszczenia nastąpiłoby dopiero po 31 grudnia 2024 roku;
- jeśli do takiego terminu przedawnienia nie ma zastosowania art. 118 zd. 2 k.c., to przedawnienie nastąpiłoby z upływem 15 lutego 2024 roku.

Uwzględniając wykładnię literalną i systemową należy przyjąć, że do ustalenia końca biegu terminu przedawnienia roszczeń objętych tytułami egzekucyjnymi, które uprawomocniły się przed dniem 31 grudnia 2014 r., nie ma zastosowania nowa reguła, wynikająca z art. 118 zd. 2 k.c. W związku z tym termin przedawnienia takich roszczeń upływał w dacie dziennej, odpowiadającej dacie rozpoczęcia biegu terminu przedawnienia. Nie można bowiem stosować starego terminu przedawnienia i nowego sposobu liczenia tego terminu. Zwrot z art. 5 ust. 2 noweli „dotychczasowego terminu przedawnienia” należy interpretować jako zwrot obejmujący zarówno długość, jak i sposób liczenia terminu przedawnienia. Innymi słowy, istnieje alternatywa:

- 1) ma zastosowanie nowy termin (6 lat) i nowy sposób liczenia końca (koniec roku) od daty wejścia w życie ustawy nowelizującej
- 2) ma zastosowanie stary termin (10 lat) i stary sposób liczenia końca terminu (data kalendarzowa).

Potwierdził to Sąd Najwyższy, który w uzasadnieniu postanowienia z dnia 25 października 2023 r.² stwierdził, że „jeżeli ma zastosowanie reguła wyrażona w art. 5 ust. 2 zd. 2 noweli z 13 kwietnia 2018 r., to w takiej sytuacji art. 118 zd. 2 k.c. (w nowym brzmieniu) nie znajduje zastosowania do obliczania biegu terminu przedawnienia roszczenia”.

Należy również podkreślić, że jeśli chodzi o termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych prawomocnymi wyrokami, w doktrynie wyrażono stanowisko, że przepis art. 125 § 1 k.c. stanowi *lex specialis* wobec art. 118 k.c. o tyle, że inaczej niż w przypadku tego ostatniego przepisu termin przedawnienia z art. 125 k.c. należy liczyć przy uwzględnieniu reguły z art. 112 k.c., a tym samym koniec takiego terminu przedawnienia nie przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, a należy go liczyć według zasady „dzień do dnia”, nawet jeśli w danej sprawie ma zastosowanie skrócony – 6-letni termin wg zmienionego przepisu³.

W uzasadnieniu postanowienia z dnia 25 października 2023 r. Sąd Najwyższy trafnie zwrócił uwagę, że wynikające z art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z 13 kwietnia 2018 r. wątpliwości, w kontekście art. 118 k.c. w nowym brzmieniu, mogą dotyczyć tego rodzaju roszczeń, co do których termin przedawnienia – w znaczeniu jego długości czasowej – według dotychczasowych i nowych przepisów jest ten sam i termin ten nie jest krótszy niż dwa lata.

Cały artykuł możesz przeczytać [tutaj](#)

¹ Dz.U. z 2018 r., poz. 1104.

² III CZP 27/23, Lex nr 3618388.

³ Tak słusznie J. Kocot, *Zmiana regulacji przedawnienia roszczeń w kodeksie cywilnym*, PIP 2019, nr 3, s. 131–132 i L. Jantowski [w:] *Kodeks cywilny. Komentarz aktualizowany*, M. Balwicka-Szczyrba, A. Sylwestrzak (red.), Lex/el. 2024, Nb 3 do art. 125.

Marcin Uliasz

DOKTOR HAB., PROF. URAD
SĘDZIA SĄDU OKRĘGOWEGO W LUBLINIE

Czy postępowanie egzekucyjne, prowadzone w celu opróżnienia lokalu usługowego i na podstawie tytułu wykonawczego opartego na wyroku eksmisyjnym, ulega zawieszeniu, jeżeli w trakcie postępowania egzekucyjnego wydano postanowienie o ogłoszeniu upadłości dłużnika?

Przepis art. 146 ust. 1 zdanie pierwsze ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (Dz.U. z 2024 r., poz. 794, z późn. zm.; dalej: „ustawa”) przewiduje, że postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku wchodzącego w skład masy upadłości, wszczęte przed dniem ogłoszenia upadłości, ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości.

Zawieszenie postępowania następuje z mocy prawa. Skutek ten odnosi się tylko do postępowania egzekucyjnego

skierowanego do majątku wchodzącego w skład masy upadłości. W skład masy upadłości wchodzi majątek należący do upadłego w dniu ogłoszenia upadłości oraz nabyty przez upadłego w toku postępowania upadłościowego, z wyjątkami określonymi w art. 63–67a ustawy (art. 62 ustawy).

Jeżeli podstawą tytułu wykonawczego jest prawomocny wyrok sądu nakazujący eksmisję dłużnika z lokalu, to tytuł ten jednoznacznie stwierdza, że dłużnikowi (upadłemu) nie przysługuje uprawnienie do zajmowania tego lokalu. Skoro dłużnik nie miał tego prawa przed ogłoszeniem upadłości, to lokal ten (lub prawo do tego lokalu inne niż własność) nie wchodził w skład jego majątku. Oznacza to, że z chwilą ogłoszenia upadłości nie był składnikiem majątku dłużnika i nie może wchodzić w skład masy upadłości.

Z tytułu wykonawczego wynika, że prowadzone na jego podstawie postępowanie egzekucyjne nie jest skierowane do składnika majątkowego wchodzącego w skład masy upadłości. Z tego powodu postępowanie to nie ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem ogłoszenia upadłości.

Na powyższe pytanie należy zatem udzielić odpowiedzi przeczącej.

Więcej pytań i odpowiedzi
możesz zobaczyć [tutaj](#)

W „Przeglądzie Prawa Egzekucyjnego” 4/2024 polecamy m.in. artykuły:

dr hab. Agnieszka Laskowska-Hulisz, prof. UMK

Zażalenie w postępowaniu egzekucyjnym w sprawach cywilnych z art. 767(4) k.p.c. – ocena regulacji prawnej

prof. dr hab. Maria Trojanek

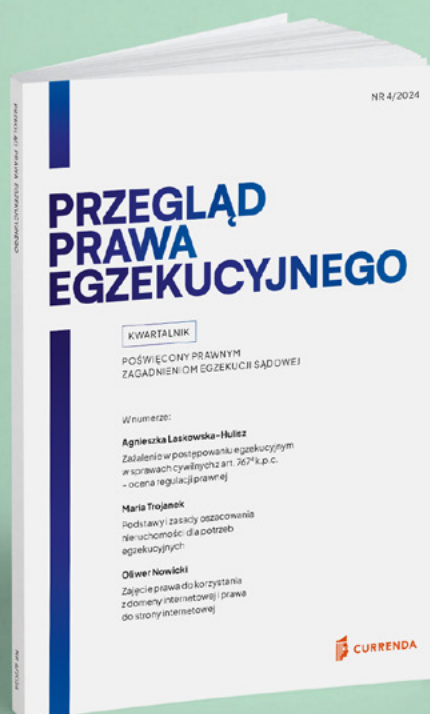
Podstawy i zasady oszacowania nieruchomości dla potrzeb egzekucyjnych

Oliwer Nowicki

Zajęcie prawa do korzystania z domeny internetowej i prawa do strony internetowej

Przegląd Prawa Egzekucyjnego nr 4/2024 jest już dostępny w Czytelni Currendy czytelnia.currenda.pl

PPE rocznik 2024 za darmo dostępny w Czytelni Currendy

Egzekucja z nieruchomości oraz postępowanie o podział uzyskanej w jej toku sumy

Maciej Klonowski

 CURRENDA

Egzekucja z nieruchomości oraz postępowanie o podział uzyskanej w jej toku sumy

Autor: Maciej Klonowski

Liczba stron: 594

Prawo własności nieruchomości stanowi jeden z najważniejszych elementów majątku danego podmiotu. Wzbudza ono zainteresowanie wierzycieli, stając się przedmiotem zabezpieczenia ich należności. Autor wnikliwie zbadał przebieg tego sposobu egzekucji oraz przeprowadził dogłębną analizę należności podlegających zaspokojeniu w planie podziału. Monografia umożliwia pozyskanie wiedzy z zakresu egzekucji z nieruchomości na każdym jej etapie, co stwarza sposobność do rozwiązania problemów, które pojawiają się przy jej prowadzeniu zarówno w sferze rozważań teoretycznych, jak również podczas praktycznego zastosowania przepisów tej części Kodeksu postępowania cywilnego.

sklep.currenda.pl

USTAWA O KOMORNIKACH SĄDOWYCH

KOMENTARZ

Redakcja naukowa
Kinga Flaga-Gieruszyńska
Joanna Studzińska

 CURRENDA

Ustawa o komornikach sądowych Komentarz

Redakcja naukowa: Kinga Flaga-Gieruszyńska, Joanna Studzińska

Liczba stron: 972

Redaktorzy i autorzy w udany sposób łączą w tym komentarzu wysoki poziom merytoryczny z przystępnym językiem, co sprawia, że stanowi on nie tylko cenne narzędzie dla prawników praktyków, ale także solidne źródło wiedzy dla osób zainteresowanych systematyzacją informacji na temat komornika jako funkcjonariusza publicznego, wykonującego zawód zaufania publicznego i pełniącego służbę na rzecz wymiaru sprawiedliwości. Jest to publikacja potrzebna, ciekawa, wartościowa oraz przydatna dla każdego, niezależnie od wykonywanej profesji, zainteresowanego problematyką egzekucyjną, bo z pewnością nie tylko komornicy powinni zaopatrzyć się w tę lekturę.

sklep.currenda.pl

Nie otrzymujesz jeszcze naszego biuletynu? Zapisz się do newslettera: [kliknij tutaj](#)

Aby uzyskać dodatkowe informacje, zadzwoń: +48 784 095 316
lub wyślij wiadomość na wydawnictwo@currenda.pl